

Konec programů v krabici

Internetové aplikace dnes umí z podstatné části **NAHRADIT SOFTWARE** instalovaný do počítače. Představíme si ty nejlepší nástroje, které nemusíte instalovat a za které samozřejmě nemusíte ani platit.

RADEK KUBEŠ

Současný trend vývoje softwaru zvolna směřuje k aplikacím dostupným po síti, které nebudete instalovat do počítače, ale u kterých budete pouze využívat jejich služby – ať už bezplatně, nebo za mírný poplatek. Použití internetových aplikací má hned několik výhod. Předně nemusíte platit za licenci softwaru, který použijete jen jednou nebo zcela výjimečně. Další praktická výhoda vychází přímo ze samotné podstaty on-line aplikací – tedy jejich provozování prostřednictvím internetového prohlížeče, bez instalace jakékoliv součásti aplikace do počítače. On-line aplikace tak můžete provozovat nejen na svém počítači, ale i na jakémkoliv jiném stroji s běžnou výbavou a připojením k internetu, tedy třeba i v internetové kavárně na druhém konci světa. V neposlední řadě uvedme ještě výhodu využití on-line aplikací v případě, pokud máte, například na firemním počítači, omezenou možnost instalovat a používat další programy nad rámec běžné výbavy.

Základní předpoklad pro využití on-line aplikací v podobě rychlého a spolehlivého připojení k internetu je dnes bez problému splnitelný. Proto se podívejme na ty nejlepší on-line nástroje, nabízené k volnému použití na internetu. S odkazem na článek o on-line službách Googlu v dubnovém Chipu se tentokrát nebudeme popisovat jeho internetových aplikací věnovat a zaměříme se na ostatní tvůrce on-line nástrojů.

Instant Messaging: Komunikace především

Nejmasověji používanými on-line aplikacemi budou pravděpodobně různé verze e-mailových služeb, ať už populárního Gmailu, Seznamu, nebo produktů mnoha dalších provozovatelů. Přibližování funkcí on-line e-mailových klientů pro práci s elektronic-

kou poštou klasickým e-mailovým klientům instalovaným do počítače dnes už asi nikoho nepřekvapuje. Bezpečnostními riziky souvisejícími s uložením osobní pošty na serveru provozovatele e-mailových služeb se běžní uživatelé málokdy zabírají a spíše si užívají snadnou dostupnost pošty z kteréhokoliv počítače s internetovým prohlížečem a připojením k síti.

S komunikací po internetu souvisí také velmi populární zaslání textových zpráv (Instant Messaging) v sítích ICQ, Yahoo!, GTalk, pomocí protokolu Jabber a dalších. Pokud si z nějakého důvodu nechcete nebo nemůžete instalovat do počítače klientské aplikace těchto komunikačních sítí, máte i přesto možnost být se svými přáteli v kontaktu. On-line služba meebo (www.meebo.com) nabízí rozhraní pro komunikaci v sítích ICQ, AIM, MSN, Google Talk, Jabber, Yahoo! a rovněž i přihlášení ke komunitním sítím Facebook a MySpace. Vždy stačí jen zadat přihlašovací údaje k vašemu účtu v síti, a hned máte k dispozici seznam kontaktů a nezbytné funkce pro posílání textových zpráv po síti, přidávání nových kontaktů nebo nastavení statusu (dostupný, neviditelný, zaneprázdněn atd.). Nemusíte se omezovat jen na jedinou síť – po jednoduché registraci u služby meebo se můžete současně přihlašovat ke všem podporovaným sítím.

Kancelářské aplikace: Dokumenty i konverze formátů

Mezi typické nástroje, se kterými domácí uživatelé nepracují každý den, patří kancelářské aplikace. S dokumenty i tabulkami ovšem můžete pracovat, aniž byste si pořizovali licenci MS Office nebo instalovali OpenOffice.org. Vedle on-line nástrojů Google Dokumenty se nabízí i další on-line programy, například Zoho Office na adrese

www.zoho.com. Pro přístup k on-line aplikacím Zoho si můžete buďto vytvořit uživatelský účet (odkaz »Sign Up« v pravé části úvodní stránky), nebo využít svůj existující účet u Yahoo! či Googlu.

Po přihlášení máte k dispozici pěknou řádku on-line aplikací, například textový editor Zoho Writer, nástroj na práci s tabulkami a grafy Zoho Sheet, aplikaci Zoho Show pro vytváření prezentací nebo Zoho Notebook pro ukládání poznámek, internetových stránek, obrázků, videí a libovolného dalšího obsahu. Práce s on-line kancelářskými programy Zoho se velmi podobá ovládání aplikací

Wayback Machine: Zpátky do minulosti

Chcete se podívat, jak vypadaly stránky českých internetových portálů před deseti lety nebo jak se vyvíjela podoba domovské stránky vyhledávače Google od roku 1998? Žádný problém – zpátky v čase vás přenesou internetová aplikace Wayback Machine. Díky archivu internetových stránek můžete najít například i své vlastní, dávno zapomenuté a ze serveru webhostera smazané webové stránky. Stačí navštívit web

www.archive.org a do adresního řádku Wayback Machine zadat adresu stránky, kterou má aplikace vyhledat ve své databázi, čítající přes 150 miliard internetových stránek. V nalezených záznamech si pak můžete prohlížet historii stránek podle let a přesného data, kdy byl záznam stránky pořízen. Při procházení archivu stránek poznáte, že cokoliv se jednou objeví v síti, to bude zaznamenáno už napořád.

ku vložíte buďto odkaz na soubor ke konverzi, nebo pomocí tlačítka »Procházet« vyberete soubory ke konverzi na disku svého počítače. Krok dva spočívá ve volbě výstupního formátu z dostupné nabídky. Pak už stačí jen zadat e-mailovou adresu, na kterou bude po skončení konverze odeslána zpráva s odkazem na soubor v novém formátu. Po kliknutí na tlačítko »Convert« bude zahájen proces uploadu souboru na server poskytovatele služby Zamzar a jeho konverze do zvoleného formátu. Po skončení konverze přijde do vaší e-mailové schránky zpráva s odkazem na stažení zkonvertovaného souboru. V neplacené verzi je třeba vyzvednout soubor během jednoho dne. Placené verze služby Zamzar nabízí konverzi větších souborů, úložiště pro vaše soubory nebo šifrovaný přenos konvertovaných souborů. Při placené konverzi rovněž nebudete rušeni reklamou na stránkách a v e-mailech s odkazy na zkonvertované soubory.

Do skupiny kancelářských aplikací patří nesporně také on-line kalendáře, například velmi vydařený Windows Live Kalendář (<http://calendar.live.com>). Podobně jako v on-line kalendáři od Googlu máte k dispozici různé pohledy na kalendář (den, týden, měsíc), agendu i seznam úkolů. Samozřejmostí je možnost vytvořit si neomezený počet kalendářů, sdílených s dalšími uživateli. Funkce pro práci s kalendářem, plánování událostí nebo tvorbu pozvánek v on-line aplikaci jsou velmi podobné kalendáři, který známe z Outlooku. Ostatně kalendář z Outlooku ve formátu ICS umí Windows Live Kalendář také importovat. K využití kalendáře potřebujete, podobně jako u on-line aplikací Googlu, jediné přihlašovací jméno a heslo, označované jako Windows Live ID.

Grafické editory: Upravujte fotografie on-line

Internetovým aplikacím pro úpravy fotografií přijdete na chuť třeba na dovolené,

z Microsoft Office. K dispozici máte běžné nástroje na vkládání a formátování textů i vkládání tabulek obrázků nebo odkazů. Bohatá je také škála podporovaných formátů pro import (formáty MS Office a OpenOffice.org, textové formáty nebo HTML) i export (včetně ukládání do PDF). Jelikož hovoříme o on-line aplikacích, samozřejmostí je i snadné sdílení dokumentů, tabulek či prezentací s dalšími uživateli.

Na konverzi desítek různých formátů dokumentů, obrázků, videa, komprimovaných archivů i technických výkresů je připravena internetová aplikace Zamzar (www.zamzar.com).

Bez jakékoliv registrace či poplatku můžete převádět formáty souborů o maximální velikosti 100 MB v dávkách po nejvýše pěti souborech. Nabídka formátů ke konverzi je opravdu velmi bohatá. Kromě převodu běžných typů dokumentů umí Zamzar například i velmi úspěšně převádět PDF soubory na textové dokumenty nebo filmy do formátů pro přehrávání v mobilech a přenosných přehrávačích. Kompletní nabídku formátů ke konverzi najdete na stránce www.zamzar.com/conversiontypes.php. Konverze probíhá ve čtyřech krocích, přímo z titulní stránky on-line aplikace. V prvním kro-

INFO

Google: Král on-line služeb

V článku o internetových aplikacích se záměrně vyhýbáme produktům Googlu, které jinak patří na samou špičku mezi on-line nástroji pro práci i zábavu. Internetovým aplikacím od Googlu jsme se totiž velmi podrobně věnovali v dubnovém Chipu.

Google vedle geniální e-mailové schránky Gmail nabízí také on-line služby Google Dokumenty pro práci s textovými dokumenty, tabulkami i prezentacemi, Kalendář Google, Weby Google pro snadné vytváření internetových stránek a samozřejmě také propracované mapy Google Maps. Neměli bychom zapomenout ani na službu Google Sync pro synchronizaci obsahu e-mailové

schránky a kalendáře s chytrými mobilními telefony nebo Google Latitude pro sledování dalších uživatelů, kteří s vámi sdílejí informace o svojí aktuální poloze.

Ke všem on-line službám Googlu můžete pohodlně přistupovat pomocí jediného Google účtu, sestávajícího z přihlašovacího jména (adresa vaší schránky na Gmailu) a hesla.

kdy vám nástroje dostupné prostřednictvím internetového prohlížeče pomohou upravit čerstvě pořízené snímky v internetové kavárně nebo na počítači v hotelu. Například on-line grafický editor www.pixlr.com/ (editor) svými funkcemi předčí i výbavu mnoha bezplatně dostupných programů pro instalaci do počítače. V prostředí s českými popisky a plovoucími panely nástrojů, podobném známému Photoshopu, máte k dispozici nástroje na kreslení, retušování a další úpravy snímků. Nechybí ani korekce jasu, kontrastu a barev nebo otáčení, převrácení nebo ořezávání obrázků. Pokročilé nástroje na úpravy zastupuje možnost práce s vrstvami a také téměř dvě desítky grafických efektů. Provedené změny můžete vrátit funkcí »Krok zpět«, tak jak to známe ze standardních grafických editorů. Upravené snímky můžete ukládat v běžných formátech JPG, PNG a BMP nebo i s vrstvami ve vlastním formátu on-line aplikace PXD,

vhodném pro pozdější zpracování. Nejspíše budete překvapeni, jak svižně pixlr pracuje i s velkými fotografiemi.

Když už jsme se zmínili o Photoshopu, podívejme se také na jeho on-line verzi, zdarma použitelnou po jednoduché registraci. Na adrese www.photoshop.com/express klikněte na tlačítko »Join Now« a vyplňte jednoduchou registraci, sestávající ze jména, e-mailu, hesla a také internetové adresy, na které budete moci vystavovat svoje snímky. Po odeslání registrace bude do vaší e-mailové schránky doručeno e-mail, ve kterém stačí kliknout na odkaz pro potvrzení registrace. Zároveň s přístupem k on-line nástrojům na úpravu fotografií získáváte i 2 GB prostoru na uložení a vystavení svých snímků. Po přihlášení ke svému účtu u on-line Photoshopu použijte tlačítko »Upload Photos« pro nahrání fotografií k úpravám nebo vystavení na server provozovatele aplikace. Jakmile se fotografie nahraje (doba závisí na velikosti fotky a rych-

lostí internetového připojení), máte možnost s ní dále pracovat. Grafický editor se skrývá pod tlačítkem »Edit« ve spodní části okna aplikace. Oproti aplikaci pixlr sází on-line Photoshop především na automatické funkce pro optimalizaci fotografií. Aplikace umí na vašich fotografiích upravit expozici, odstranit jev červených očí, vyvážit bílou barvu, doostřit je nebo upravit jejich barevné ladění. Při volbě funkcí z nabídky v levé části okna se zobrazí náhledy možných výsledků úprav, ze kterých si vyberete ten, který se vám nejvíce líbí. K manuálnímu nastavení úprav fotografií se dostanete kliknutím na ikonu s klíčem v pravé části okna editoru. Z běžných funkcí nechybí ani ořezávání nebo otáčení snímků. Zajímavé možnosti úpravy fotografií před jejich vystavením v galerii nabízí funkce pod tlačítkem »Decorate«, Otevře se vám nabídka na doplnění textů, obrázků, štítků, ikon nebo rámečků do vašich fotografií. Velmi praktická je také spolupráce on-line Photoshopu s galeriemi vašich obrázků a serverech Flickr, Facebook, Picasa nebo Photobucket. Vždy se stačí jen přihlásit k vašemu účtu na vybraném serveru a pak můžete pracovat se snímky uloženými ve vašich galeriích.

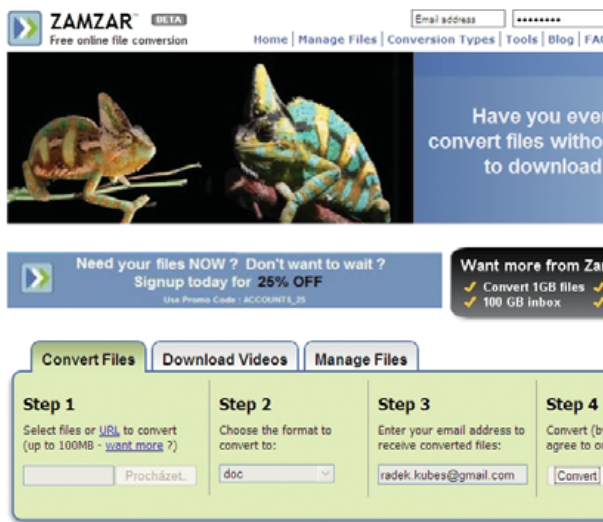
Videoeditory: Videostřižna na internetu

Ani na běžné úpravy domácího videa natočeného digitální kamerou si nemusíte pořizovat a instalovat placené nebo volně použitelné stříhací aplikace. Na adrese www.jaycut.com najdete on-line editor videa JayCut. Dříve než se pustíte do úprav videa pomocí internetové aplikace JayCut, je třeba si vytvořit uživatelský účet. Na domovské stránce aplikace klikněte na tlačítko »Start editing!« a následně vyplňte uživatelské jméno, e-mail, heslo a osobní informace. Po vytvoření účtu budete přeměrováni na stránku s vašim profilem a projekty. Pro zahájení nahrávání videa a dalších materiálů (obrázky, hudba) na server provozovatele pro další zpracování použijte tlačítko »Upload«. Podporovány jsou běžné formáty videa, zvuku i obrázků. Pro výběr konkrétních souborů z disku svého počítače použijte tlačítko »Browse«. Při nahrávání souborů můžete doplnit i jejich popisky pro snadnější vyhledávání při dalším zpracování. Objem nahrávaných dat není nijak limitován. Poté, co se všechny soubory nahrají na server, můžete začít s jejich úpravou. On-line videoedi-

Aplikace se neinstalují

Vždy on-line: On-line aplikace meebo vám pomůže třeba v případě blokování komunikátorů firewallem ve vaší firemní síti.

Konverze stokrát jinak: Obrovské množství formátů, včetně například i převodu PDF dokumentů na text, nabízí on-line aplikace Zamzar.

tor JayCut se ovládá podobně jako programy instalované v počítači. K dispozici máte časovou osu pro vkládání videosekvencí, hudby na pozadí a doplňkových obrázků. Svůj film můžete obohatit obrazovými a přechodovými efekty. Funkcí pro úpravy videosekvencí mnoho není, můžete je pouze oříznout na začátku nebo na konci. Hotové video si samozřejmě můžete přehrát v náhledu, uložit a publikovat na serveru JayCut nebo přidat ke svému profilu na Facebooku. Připraveny jsou i odkazy pro vložení okna přehrávače s vaším videem do internetových stránek. Video také můžete nechat převést do formátu WMV a stáhnout si jej do počítače.

Na převod formátů hudebních a video souborů se specializuje on-line aplikace Movavi (<http://on-line.movavi.com>). Na stránce on-line nástroje si nejdříve vyberete, zda budete převádět soubor ze svého počítače (odkaz »File«), nebo zda zadáte URL adresu souboru vystaveného na internetových stránkách (odkaz »URL«). Pro hromadnou konverzi si můžete vybrat až pět souborů s hudbou nebo videem, limitovaných délkou 10 minut a celkovou velikostí všech souborů do 100 MB. Dále si zvolíte formát (na výběr máte z běžných formátů hudby a videa, včetně formátů 3GP a MP4 pro přehrávání v mobilech a přenosných přehrávačích) a tlačítkem »convert!« zahájíte upload na server provozovatele aplikace a konverzi vybraných souborů. O průběhu nahrávání a konverze vás informuje nově otevřené okno, kde také na závěr najdete odkaz ke stažení zkonvertovaného souboru. Zajímavostí je funkce pro spojení více souborů s videem do jednoho, kterou najdete nad tlačítkem »convert!« (»Merge all videos into one large movie«).

Ukládání a sdílení dat: On-line synchronizace

Velmi zajímavé on-line aplikace pro ukládání a sdílení dat nabízí Microsoft pod hlavičkou služeb Windows Live.

Internetové úložiště SkyDrive (<http://skydrive.live.com>) nabízí obří kapacitu 25 GB na uložení vašich dokumentů, fotografií nebo jakýchkoliv jiných souborů. Soubory můžete třídit do složek a také je sdílet s dalšími uživateli. Speciální složka se nabízí pro vystavení a sdílení digitálních fotografií. To vše ve velmi přehledném webovém rozhraní s ovládáním kompletně přeloženým do češtiny. Nepříjemným omezením, které brání v uložení například filmů, je maximální velikost souboru 50 MB. Doba skladování vašich dat na serveru SkyDrive naopak nijak omezena není. Současně můžete do SkyDrive nahrávat až pět souborů. Pohodlnější nahrávání slibuje

Bleskové úpravy: On-line grafický editor pixlr překvapí rychlostí při nahrávání a provádění úprav digitálních fotografií.

On-line stříh videa: V internetové aplikaci JayCut můžete skládat filmy z videoklipů, obrázků i hudby.

malý program pro instalaci do počítače, spolupracující s Internet Explorerem.

Synchronizaci dat mezi více počítači nabízí aplikace Live Mesh od Microsoftu (www.mesh.com). Aktuálně je synchronizace dostupná jen pro počítače s Windows, chystají se ovšem i verze pro mobilní telefony a počítače s operačním systémem Mac OS X. Pro použití synchronizace je třeba do počítače instalovat program Live Mesh. Po přihlášení ke službě Live Mesh v prohlížeči kliknete na »Add Device«, stáhněte si instalátor a instalujte Live Mesh do svého počítače. Následně se přihlaste pomocí svého Windows Live ID, vyplňte jméno počítače a přidejte jeho sdílení do služby Live Mesh. Kdykoliv se pak připojíte ke službě Live Mesh z jiného počítače, budete mít dostupný svůj počítač prostřednictvím vzdálené plochy (samozřejmě pokud bude zapnutý a připojený k internetu). Live Mesh potřebuje k práci se vzdálenou plochou ActiveX. Pokud nemáte v Internet Exploreru příslušný doplněk, bude vám nabídnuta jeho instalace. Po připojení k vašemu počítači se vám zobrazí jeho pracovní plocha a můžete s ním pracovat stejně, jako kdybyste seděli u jeho klávesnice.

Live Mesh umí také synchronizovat obsah vybraných složek se serverem Microsoftu i s dalšími počítači propojenými ve vaší Live Mesh síti. Otevřete aplikaci Live Mesh v počítači, kliknete na tlačítko v pravé dolní části okna aplikace a pak na odkaz »Manage folders«. Zobrazí se okno Průzkumníka, kde ve struktuře adresářů najdete i virtuální složku Live Mesh Folders. Jakýkoliv soubor nebo celou složku, kterou do Live Mesh Folders přetáhnete v Průzkumníkovi myší, bude aplikace synchronizovat se serverem Microsoftu a podle uživatelského nastavení i s dalšími počítači. Můžete tak velmi snadno pracovat se stejnými daty na počítači v kanceláři i doma. Maximální kapacita pro všechny sdílené

soubory je 5 GB. Ke službě Live Mesh můžete přistupovat i prostřednictvím mobilního telefonu, klientská aplikace pro Windows Mobile ovšem zatím k dispozici není.

On-line antiviry: Bezpečnost z internetu

Mezi on-line aplikacemi najdeme i nástroje na kontrolu počítačů na výskyt virové nákazy, které pocházejí od renomovaných dodavatelů antivirových programů. V květnovém Chipu jste mohli najít srovnávací test on-line antivirů, ve kterém se na první příčce umístil F-Secure Online Scanner (www.f-secure.com). Mezi zajímavé on-line antiviry patří také BitDefender Online scanner (www.bitdefender.com/scanner/online/free.html), Eset Online scanner (www.eset.cz/online-skener) nebo třeba Panda ActiveScan (www.pandasecurity.com/activescan/index).

On-line aplikace: Nekupujte programy

Nabídka on-line aplikací použitelných prostřednictvím internetového prohlížeče je velmi bohatá a především rozsáhlé možnosti on-line kancelářských programů nebo grafických editorů velmi mile překvapí. Při občasném použití na základní úkoly lze tedy uvažovat o náhradě klasických aplikací instalovaných do počítače jejich internetovou alternativou. Typicky třeba pro konverzi méně obvyklých formátů souborů je použití internetového nástroje Zamzar podstatně jednodušší a rychlejší než hledání programu, který by zvládl alespoň část z jeho bohaté nabídky formátů ke konverzi. V každém případě budoucnost internetových aplikací, ať u v bezplatně použitelné, nebo i komerční podobě, je více než nadějná. Pouze se musíte smířit se zpracováváním svých dokumentů a dalších dat na serverech provozovatelů on-line služeb. ☑

RADEK.KUBES@CHIP.CZ